

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

2. De Affinitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

posse conjungi validè Matrimonio, quam patrum & neptem, ex communi principio ortos, & à natura separatos in generatione. Ad 2. Imprimis *N. Ant.* nam Athenienses (populus utique cultus præ multis aliis) Assyrii, Egyptii, prudentia celebres, & alie gentes, de quibus Tirinus in *c. 18. Levit. cit.* Tiraquell. Gonzal. &c. non viderunt hanc tantam indecentiam, cum permiserint Matrimonia inter fratres & sorores: imò illa inierunt liberi Adami, & probabiliter etiam Abraham cum sorore, uti dictum. Deinde licet naturalis pudor ejusmodi Matrimonia faciat illicita, non tamen reddit invalida, ita ut Deus absolute non dederit potestatem his personis tradendi jus in corpora ad actus conjugales; cum nec tanta auctoritas, uti in priore assertionem, neque tam efficax ratio id evincat. Ad 3. *N. Conf.* qui unum affirmat, non hoc ipso alterum negat, vel vicissim, nisi alterum sit contradictorium: sed primus gradus non opponitur contradictorie secundo; imò nec proprie contrarie, adeoque nec argumentum à contrario procedit, præsertim in materia odiosa, uti est hæc: Pontifex ibi respondit & decidit, quod satis certum erat, & nihil addidit, sed abstraxit à primo gradu lineæ collateralis, de quo acriter in utramque partem adhuc hodie disputant DD. Cape exemplum: Concil. Trid. sess. 14. can. 7. de *Penit.* decidit, in Confessione explicandas necessario esse circumstantias speciem mutantem: ergo etiam decidit, circumstantias purè aggravantes in eadem specie non necessario explicandas esse: negabis cum omnibus bonis Theologis utique consequentiam. Ad 4. *N. Min.* quamvis eam admiserint quidam antiqui & magni Theologi, ac hodie mordicus teneant plerique Sectarii (exceptò Bachovio & Grotio) Lutherum, & Bezam Calvinistam secuti. Ratio negandi convincens est 1. Anathema à Trident. in *s. 24. can. 3. de Matrim.* in eos intortum, qui negant, Ecclesiam in quibusdam gradibus, in Levitico expressis, dispensare non posse: ergo virtualiter docet, non omnes illos gradus esse prohibitos jure naturæ absolute, aut divino *Morali* & necessario, sed *Ceremoniali* tantum. Id tamen verum est, quòd omnia Matrimonia in *c. 18. Levit. cit.* reprobata contineant aliquam turpitudinem & indecentiam, adeoque illicita forent, si passim & absque iusta causa contraherentur, propter quam Ecclesiæ concessum est dispensare. 2. Quia in *d. c. 18.* recensentur & prohibentur etiam conjugia inter gradus remotiores lineæ transversæ, & inter Affines lineæ transversæ, scilicet cum sorore matris, cum uxore patris, cum nuru, cum uxore fratris &c. & quis, saltem ex Catholicis, dicit, etiam hæc conjugia prohiberi vel irritari jure naturali vel divino *morali*, durante adhuc in Novo Testamento? Quando Deus in *c. cit.* ejusmodi conjunctiones vocat *abominaciones* &c. intelligi de-

bet de extra-Matrimonialibus, Sodomiticis, & bestialibus: si verò de Matrimonialibus, tantum de illis, quæ sunt in conjugio parentum cum liberis. Ad *c. 13. de refra. post. ajo.* sensum esse, quòd Pontifex non possit dispensare passim & sine gravi causa, *erg. can. non liceat 20. caus. 12. q. 2.* nec solat facile in reverentiam antiquæ legis, & hinc in *d. c.* præmittitur, in quo nec etiam consuevit Papa dispensare, præsertim tempore Innocentii, quo adhuc rigidior erat antiquorum Canonum observantia.

§. II.

De Affinitate.

Sciendum 1. Affinitatem, *Schwagerchaft*, quæ est quoddam consanguinitatis tum lacrum, & sic dicitur, quia duas cognationes ita copulat, ut una ad alterius fines accedat. *L. 4. §. 3. ff. de Gradib. can. 1. caus. 35. q. 10.* communiter cum *gl. in Arbor. Affin. caus. 35. q. 5.* sic definitur: est propinquitas personarum ex carnali copula proveniens, omni tamen parentelâ, h. e. cognatione seu consanguinitate. Per tò propinquitatem personarum convenit cum cognatione triplici, Carnali, Spirituali, Legali: per verba ex copula carnali proveniens, differt ab impedimento publicæ honestatis; imò & consanguinitatis, quia hæc non præcisè ex copula, sed actuali ex generatione oritur: intelligitur autem copula perfecta, seu de se sufficiens ad generationem proles, quam explicavi *Tir. XIII. n. 2.* sive proles sequatur, sive non: modo sit talis, per quam vir & mulier fiunt una caro. *Matth. 19. c. 5. de Bigamis.* vel unum corpus. *1. Cor. 7.* Nec refert, utrum sit copula maritalis & licita, vel fornicaria, adulterina &c. & illicita. Trident. *s. 24. de Ref. Mat. c. 4.* qui enim meretrici adheret, unum cum illa corpus efficitur. *1. Cor. 7. cit.* Nec interest, utrum habitata sit cum volente, & conscia, vel cum invita, coacta, amente, dormiente, ebria, &c. *c. 6. de eo, qui cognovit;* quia etiam per talem copulam vir & femina efficiuntur una caro, unum corpus, utriusque sanguis commiscetur & sanguis unus tangit sanguinem alterius, & sic mediate sanguinem totius alterius cognationis; in quo consistit Affinitas. Vicissim autem Affinitas non oritur ex Sponsalibus, nec ex Matrimonio rato: nec ex copula attentata tantum, vel ex copula spadonis utroque testiculo carentis &c. Interim, si de viri congressu cum femina constet, præsumitur intercessisse copula perfecta pro foro externo. Quapropter dum *c. Juvenis 3. de Sponsal. c. 7. de eo, qui cognovit.* dicunt, sufficere copulam imperfectam sponso de præfenti vel futuro ad impediendum Matrimonium intelligenda sunt de impedimento publicæ honestatis. Per ultima verba, omni carens parentelâ, quæ à multis omnino omittitur citra dispendium, indicatur, quòd Affinitas absolute possit oriri absque generatione actuali.

actuali, & absque communi sanguinis participatione, cum sanguis in Affinitate non communicetur duabus cognationibus, sed tantum attingatur; qua ratione Affinitas differt à Consanguinitate. Interim tamen non repugnat affinitatem stare simul cum consanguinitate (licet ordinariè stet sine hac) sic Jacob Patriarcha, quia duxit duas sorores, Liam & Rachelem, amittinas suas, simul fuit earum consanguineus & affinis.

19 Sc. 2. Affinitatis triplex genus ex SS. Canonibus, nempe 3. & fm. can. 35. q. 3. à DD. erui. Primum fundatur in una tantum copula, seu in una persona, quæ habuit copulam cum alia: sic maritus fit affinis cum omnibus consanguineis uxoris, & vicissim uxor cum omnibus consanguineis mariti. Secundum in duabus personis: in exemplo: Cajus frater tuus habuit copulam (sive conjugalem sive fornicariam) cum Bertha, & Cajus moritur, Bertha verò copulatur Titio, tu factus es affinis Titio, quia prius erat affinis Berthæ. Tertium in tribus personis, ut ecce! ponamus, quod etiam Bertha (in priori exemplo) sit mortua, & superstes Titius cognoscat carnaliter Cajam, etiam cum hac tu, & consanguinei tui, factus es affinis, quia prius eras secundo genere affinis Titio mediante Bertha. Ex quo patet, quod in secundo & tertio casu affinitas pariat affinitatem. Sed juxta communem DD. sensum hodie secundum & tertium genus affinitatis sublatum est. *c. non debet 8. h. r.* ita ut affinitas non amplius pariat affinitatem, remansitque solum primum genus, seu affinitas primi generis, & vocari solet *Directa*. Quæ duplex distinguitur, *Legitima*, quæ oritur ex copula licita, nempe maritali, seu ex iustis Nuptiis: ac *Illegitima*, quæ ex concubitu illicito, & habito inter non-conjuges. Sed de ultima jam satis tractatum est tit. XIII. de eo, qui cognovit &c. quamvis regulæ, quas de affinitate hic generaliter tradimus, eidem quoque sint applicabiles & applicandæ.

20 Sc. 2. Sicut Consanguinei, ita & affines diversis inter se lineis & gradibus distare; licet affinitas non habere gradus dicatur in l. 4. §. 3. ff. de Grad. & Affin. id enim intelligendum est de gradibus propriis, qui consistunt in generationibus, quas non requirit affinitas, utpote originem trahens ex sola copula carnali, nec affinis generat affinem; sed de alienis, scilicet consanguinitatis, ita ut eo gradu affinitatis quis distet ab aliis, quo gradu consanguinitatis. Ad cognoscendam itaque affinitatem inter se distantiam attendi rursus debent stipes, linea, & gradus: stipes in affinitate non est unus, sed duplex, scilicet mas & femina, inter quos copula carnalis intercessit: hic igitur mas & hæc femina fundant affinitatem tanquam principia, inter se autem affines non fiunt per suam copulam, arg. c. 5. h. t. l. 4. cit. §. 3. Dein linea iterum vel est *Recta*, in qua existunt illi, qui propter consanguinitatem in

linea Recta sibi invicem sunt affines, sive hæc linea sit *Ascendens*, sive *Descendens*, atque parentum vel liberorum aut similibus nominibus exprimuntur. Vel est *Obliqua* seu *Transversa*, aut *Collateralis*, in qua veniunt, qui propter consanguinitatem in linea obliqua sibi invicem affines sunt. Gradus denique, juxta datam explicationem acceptus, est distantia unius personæ ab altera in ratione affinitatis, sicut de consanguinitate dictum. Gradus autem non minus in affinitate, quam in consanguinitate, aliter computantur de Jure Civili, & aliter de Jure Canonico, cum re ipsa sint gradus consanguinitatis: non proprii affinitatis: in præsentem autem materiam in ordine ad dirimendum Matrimonium attenditur computatio graduum Canonica.

Schema Affinitatis in linea Recta.

In Ascendenti.	Socer (uxoris vel mariti pater.) Schwäher: Schwiger-oder Schwäger-Vatter. Socrus (uxoris vel mariti mater.) Schwäger: Schwiger-oder Schwäger-Mutter. Vitricus (vir matris) Stieff-Vatter. Noverca (uxor patris) Stieff-Mutter.
In Descendenti.	Gener (maritus filix.) Tochtermann: Eydam. Nurus (uxor filii) Sohns Weib: Schnur. Privignus (filius ex alio conjug.) Stieff-Sohn. Privigna (filia ex alio conjug.) Stieff-Tochter.

In Linea Obliqua.

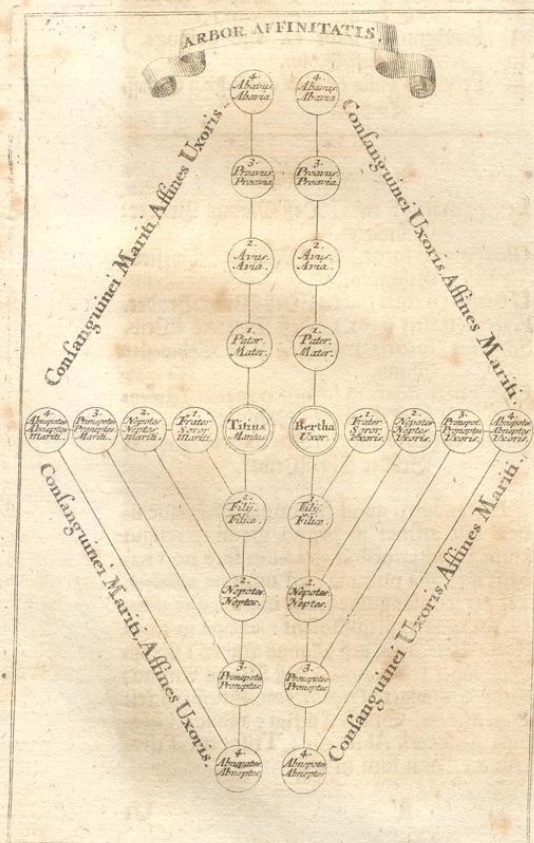
Levir (mariti frater.) Des Manns Bruder: Schwager.
Glos (mariti soror.) Des Manns Schwester: Geshwey.
Uxorius (uxoris frater.) Des Weibs Bruder. Fratris (fratris uxor.) Des Bruders Weib. Sororius (sororis maritus.) Der Schwester Mann.
Congeneri (duarum sororum mariti.) Zweyer Schwester Männer.
Janitrices (duorum fratrum uxores) Zweyer Brüder Ehe-Weiber.

Notandum, quod hi omnes utriusque lineæ sint affines in primo gradu: reliqui enim in ulterioribus gradibus ferè non habent specialia nomina, sed nomine *Affinium*, vel per consanguineorum mariti, aut uxoris, nomina exprimi solent: excipe in linea Recta *Prosoctum*, Des Manns Anherr: Groß Schwäher: *Prosocrum*, Des Weibs Anfrau: Groß Schwiger: *Proprivignum*, Stieff-Enckel: *Proprivignam*, Stieff-Encklin: reliqua vocabula *Abloceri*, *Ablocrus*: *Trisoceri*, *Trisocrus* &c. non sunt in usu.

R

Ut

22 Ut autem omnes gradus tam Rectæ quàm transversæ lineæ magis comprehendas, serviet tibi subjecta Arbor Affinitatis. Vel, si hanc arborem non habeas ad manum, ipsas tuas manus adhibe, & in iis duas cognationes, prius sibi non connexas, dein verò affinitatem contrahentes concipe: per pollicem dexterum intellige virum, per sinistram foeminam, tanquam principia & stipites affinitatis per copulam carnalem inductæ, per reliquos autem quatuor manus dextræ digitos, diversimode distantes à pollice, representa tibi consanguineos viri, quosdam in 1. alios in 2. alios in 3. & demum alios in 4. gradu remotos. Idem tibi finge, nempe consanguineos foeminæ, in quatuor digitis manus sinistrae. Jam verò sicut in his duabus manibus in plano positus si pollex dexter colligetur vel uniatur cum pollice sinistro, omnibus digitis dextræ manus pollex sinister sit propinquus, & vicissim dexter digitis sinistrae, cum diversa tamen distantia, eâ nimirum, qua distant à pollice singuli digiti. Pari modo si vir per copulam carnalem jungitur mulieri, appropinquat per hanc conjunctionem omnibus consanguineis mulieris per affinitatem, & vicissim mulier omnibus consanguineis viri, & quidem juxta illam gradus distantiam, atque lineam, in qua conjuncti sunt viro sui consanguinei, & mulieri vicissim sui.

Sc. 4. Tria potissimum advertenda circa Affinitatem, ejusque gradus dignoscendos. 1. Quod consanguinei uxoris sunt affines mariti, & vicissim consanguinei mariti sunt affines uxoris. *can. 3. caus. 35. q. 2. c. 5. 8. h. t.* quia per copulam carnalem una cognatio ingreditur fines alterius. Idem verò est de viri & mulieris, copulam extra Matrimoniale exercentium, consanguineis. 2. Quod in illa linea & gradu, in quibus aliquis est consanguineus uxori, sit affinis marito, & vicissim, in quibus est consanguineus marito, sit affinis uxori. *can. 3. cit.* Quia affinitas inde confurgit, quod cognatio unius conjugis trahatur ad cognationem alterius: adeoque juxta mensuram cognationis erit affinitas. 3. Quod consanguinei uxoris, & consanguinei mariti, inter se nullam contrahant affinitatem, *c. 5. cit.* quia inter utriusque partis consanguineos deficit nexus & fundamentum affinitatis, quod est copula carnalis, quæ tantummodo illum (vel illam) qui habet copulam, connectit cum consanguineis alterius partis. Et hoc tene mente diligentissime, quod illud duntaxat, qui cognoscit carnaliter aliquam, contrahat affinitatem cum consanguineis cognatis, non verò pater, frater, vel alius consanguineus ipsius: ac vice versa, quod tantum illa, quæ cognoscitur à viro, cum hujus consanguineis efficiatur affinis, non verò illius mater, soror, aut alia vel alius ex consanguineis. Diligenter (iterum te moneo) hoc nota; quia hujus doctrinæ ignorantia, uti sæpius adverti, plures discipulos, imò & Parochos, confundit & in errores inducit. Atque hæc est ratio, quod Matrimonium contrahere possint, 1. duo fratres cum duabus fororibus alterius familiæ seu cognationis. 2. Quod pater & filius cum matre & filia alterius cognationis. 3. Quod filius Titii ex prima uxore cum filia ejusdem Titii privigna, seu nata ex alio marito. Et quod duo comprivigni, seu liberi conjugum ex alio thoro suscepti; quod contingit, si viduus & vidua (uterque jam habens liberos ex alio matrimonio) copulentur. *§. 8. de Nupt. l. 34. §. 2. ff. de Rit. Nupt.* 4. Quod frater vitrici possit ducere hujus privignam. 5. Quod Cajus vitrici sui matrem. 6. Quod Sempronius viduam, quam reliquit frater uxoris. 7. Quod Mævius successive Cajam & Titiam, quarum mariti erant duo fratres. 8. Quod valide & licite contrahant Matrimonium inter se fratris & fororis mortuorum superstites conjuges, &c. Quia nempe inter consanguineos ipsos copulam exercentium non oritur affinitas, sed tantum inter virum cum consanguineis foeminæ, quacum habetur copula, & vicissim: nec istam personam egreditur affinitas. Unde, licet consanguinei utriusque partis carnaliter copulatae communiter vocentur se soleant affines, revera tamen affines non sunt, & iste modus loquendi est popularis tantum & improprius. Pari modo ducere

ducere quis potest privignam vel novercam suæ uxoris defunctæ; quia hæ sunt tantum affines uxoris, & ideo est tantum affinitas secundi generis, quam hodie sublatam esse diximus, ut notat Engel *h. t.* §. 2. n. 6.

24 Sc. 5. Ex dictis cum communi sensu DD. pro affinitatis gradibus dignoscendis statui posse hanc regulam ex *can. 3. & 5. circ. de sumptum: Vir vel maritus solus sit affinis cum consanguineis mulieris vel uxoris carnaliter cognitis, ac vicissim hi consanguinei viro, & quidem in eo gradu, in quo sunt consanguinei mulieri vel uxori. Et vicissim: mulier vel uxor sola sit affinis cum consanguineis viri, ac vicissim hi consanguinei mulieri vel uxori, & quidem in eo gradu, in quo sunt consanguinei viro.* Hanc regulam constanter habere ante oculos, eamque applica, & facile deprehendes, quinam, & in quo gradu sint affines. Jam ponendæ sunt Assertiones.

De Impedimento Affinitatis.

25 Dico 1. Affinitas ortum trahens ex copula licita seu conjugali in linea Obliqua dirimit Matrimonium contrahendum Jure Ecclesiastico hodierno usque ad quartum gradum inclusive. Communis propter textum in *c. 8. h. t.* ubi correctum est Jus Antiquum, *can. 1. & 7. caus. 35. q. 2. & 3.* videtur ad 7. usque gradum extendebatur tam ex illicita quam ex licita copula ortum trahens affinitas. Dixi 1. ex copula licita; nam eam, quæ oritur ex copula illicita, Tridentinum restrinxit ad 2. gradum *sess. 24. c. 4. de Ref. Marim.* ne scilicet nimis frequenter periculo nullitatis exponerentur Matrimonia, cum fornicatio sit frequens & plerumque occulta. Tollendo autem impedimentum dirimens sustulit Tridentinum simul etiam impediens, ita ut ultra secundum gradum affinitatis illicitæ neque prohibitum amplius sit Matrimonium, sed licet contrahatur, uti declaravit S. Pius V. motu proprio anno 1566. in *Constit. ad Romanum.* 2. In linea Obliqua; siquidem in linea Recta dirimit affinitas ex copula conjugali orta probabiliter in infinitum, uti docet P. Friderich *p. 2. q. 3. a. 2. n. 87. de Cons. & Affin.* cum Hostiens. & uti nos docuimus supra n. 10. de Consanguinitate in linea recta. Ratio est; quia in Jure civili nuptiæ inter affines in linea recta prohibita sunt in infinitum, uti sumitur ex *l. 4. §. 7. ff. de Gradib. l. 14. §. 4. ff. de R. N.* sed hæc Juris Civilis constitutio non est correctæ a Jure Canonico; cum superius n. 11. ostenderimus, *c. 8. cit.* exaudiendum esse de linea transversa, eò quod fundetur in ea ratione, quod difficile visum sit abstinere, & periculosum prohibere Matrimonia cum conjunctis in gradu 5. & ulterioribus; difficile autem non est abstinere à nuptiis affinium lineæ rectæ ultra 4. gradum, ut consideranti patebit; cum non facile tamdiu vita sit superstes. 3. Jure Ecclesiastico. Lib. IV. R. P. Vini Pichler.

stico, quod etiam in *Clem. un. h. t.* poenam excommunicationis latæ sententiæ statuit in eos, qui scienter in gradu affinitatis prohibito Matrimonium ipsum contrahere attentant. An verò Jure Naturali dirimat in aliquo gradu, mox audies. Quare

Dico 2. Affinitas, etiam ex copula conjugali ortum trahens, probabilius nec in primo gradu lineæ Rectæ dirimit Matrimonium Jure naturali, v. g. inter vitricum & privignam, inter novercam & privignum, inter socerum & nurum, inter socrum & generum. Ita Sanch. *l. 7. d. 66. n. 7.* citans etiam S. Thomam 2. 2. *quest. 154. a. 9. ad 3.* (licet eum Adversarii quoque pro se citent in *1. Cor. 5. v. 1.*) Pontius, Mastrius, & hoc teste passim Scotistæ. Dian. Bonac. Gonzal. Clericat. P. Wiestner, & plurimi alii, atque communiter Thomistæ apud Dian. contra Sylv. Covarruv. Bellarm. Less. Laym. Lug. Conink, Tanner. Pirhing, & P. Friderich. n. 72. pluresque alios. Prob. 1. negativè, quia non sufficienter probatur nullitas Matrimonii inter affines primi gradus in linea recta per Jus naturale inducta; nam inter has personas nec datur superioritas & subiectio naturalis, nec ratio principii & principiat, nec specialis reverentia aut amicitia, imò major sæpe averio inter novercam v. g. & inter privignum, quam inter extraneos, nec tantus ardor libidinis, qualis inter cognatos &c. qui à natura deberet refrænari per inductam nullitatem Matrimonii; ergo nullum datur fundamentum de Jure naturali, in quo fundetur ista nullitas: ergo non datur. 2. à pari; quia non videtur esse major conjunctio inter privignum v. g. & novercam, quam inter fratrem & sororem, avum & neptem: sed inter hos spectato præcisè Jure naturali potest consistere Matrimonium, uti docuimus n. 13. & 15. 3. Iterum à pari: si affinitas oriatur ex copula illicita, non est impedimentum dirimens Jure naturali, licet sit in primo gradu lineæ rectæ, v. g. si aliquis duceret concubinam sui patris; uti docent communiter ipsimet Adversarii, nempe Laym. Lugo in *Respons. Moral. lib. 1. dub. 40. n. 29.* P. Friderich &c. & patet ex dispensationibus, quas in hoc gradu largiri non raro solet Pœnitentiaria, præsertim quoad usum Matrimonii à talibus jam contracti, quando hoc impedimentum est occultum, teste Rebello *p. 2. de Just. l. 3. q. 15. n. 9.* & fatetur Lugo. Ergo neque, si affinitas oriatur ex copula conjugali, erit impedimentum dirimens Jure naturali; cum stando in Jure naturali eadem sit conjunctio per copulam licitam ac illicitam, & hinc æquè ex ista atque ex illa oriatur affinitas, eò quod etiam per hanc duo fiant una caro, & una cognatio accedat ad fines alterius.

Oppones 1. *Levit. 20. v. 11. 12. seqq.* concubitus cum noverca, vel nuru, recensetur eodem contextu cum præpostera libidine & bestialitate: ergo Jure naturali æqualiter prohi-